

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**



"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

**КОНСТИТУЦІЯ ТА ВРЯДУВАННЯ
робоча програма навчальної дисципліни**

Галузь знань
Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма

*28 Публічне управління та адміністрування
281 Публічне управління та адміністрування
другий (магістерський)
Публічне адміністрування*

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

*обов'язкова
українська*

Завідувач кафедри
державного управління,
публічного адміністрування
та економічної політики

Наталія ГАВКАЛОВА

Харків
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики.

Протокол № 2 від 01.09.2022 р.

Розробник:

Грузд М. В., к.е.н., доцент

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна "Конституція та врядування" є обов'язковою навчальною дисципліною, яка вивчається згідно з навчальним планом забезпечення другого рівня вищої освіти спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» освітньо-професійної програми «Публічне адміністрування».

Для стабільного розвитку суспільства та ефективного розвитку держави необхідно забезпечити баланс загальнодержавних інтересів з інтересами населення і територіальних громад. Має бути досягнуто оптимальне співвідношення децентралізації і централізації влади, забезпечено збалансованість соціально-економічного розвитку. Означені завдання досягаються лише при подальшій розбудові демократичної, соціальної і правової держави, що призводить до підвищення ролі права у функціонуванні органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Внаслідок засвоєння навчального матеріалу здобувач отримує знання, уміння та навички розв'язування складних задач публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проєкти нормативно-правових актів для їх усунення.

Мета навчальної дисципліни: сформувати у студентів освітнього ступеня «магістр» публічного управління та адміністрування систему знань та професійні компетентності щодо застосування інноваційних інструментів належного врядування при реалізації моделі зв'язку та взаємодії прав людини та публічного управління на національному рівні; обґрунтування критеріїв для оцінювання діючого конституційного ладу в країні при здійсненні аналізу прямого та зворотного зв'язку публічних інститутів з громадянським суспільством для ідентифікації інституційного конфлікту у системі органів публічної влади.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання:**

ознайомити студентів з особливостями конституційного устрою країни та сформувати здатність означати пріоритети розвитку суспільства за допомогою інструментів державного регулювання при дотриманні стандартів європейського права;

навчити аналізувати, раціонально і критично оцінювати систему конституційного права, ефективно застосовувати інструменти конституційно-правової відповідальності;

сформувати здатність визначати фактори, що впливають на систему якості у державному управлінні;

сформувати компетентність щодо планування, формування, здійснення оцінки ефективності заходів державної кадрової політики з метою підвищення якості надання адміністративних послуг;

навчити використовувати переваги інноваційних інструментів належного врядування при здійсненні ефективного управління місцевими фінансами;

сформувати здатність визначати оптимальні способи та напрямки організаційного розвитку місцевого самоврядування за рахунок використання раціональних моделей публічного врядування на місцевому рівні;

здійснювати діагностику використання транспарентності та відкритості влади при реалізації механізму становлення інституту демократичної громадянськості;

сформувати здатність до здійснення публічного врядування при використанні інноваційних інструментів забезпечення належного врядування на місцевому і регіональному рівнях.

Предметом навчальної дисципліни є вивчення основних джерел конституційного та адміністративного права, що визначають основи організації і діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1М
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	екзамен

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Теорія управління	Державне регулювання економіки та економічна політика
Менеджмент публічних установ і організацій	Територіальне управління
Система публічного адміністрування	Публічні фінанси
Електронне врядування	
Адміністративний менеджмент	
Інноваційний менеджмент в публічній сфері	

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	РН 2. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення
ЗК 4. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурні рівні	
ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	
СК 6. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України	РН 3. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції
СК 7. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування	
СК 6. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України	
ЗК 2. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо	РН 7. Уміти розробляти національні і регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи
СК 9. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування	
СК 11. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку систем на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях	

ЗК 4. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні	РН 10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності
СК 5. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними	
ЗК 4. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурні рівні	РН 14. Уміти критично осмислювати проблеми та розв'язувати складні завдання у сфері публічного управління та адміністрування
ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	
СК 1. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти	

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи конституційного устрою держави

Тема 1. Поняття, зміст та функції конституції

1.1. Поняття та функції конституції

Підходи до визначення понять "конституція" та "юридична конституція". Ознаки юридичної конституції. Поділ конституцій на формальні та матеріальні. Фактична конституція. Кодифіковані та не кодифіковані конституції. Належна (конституційна) організація державної влади. Конституція як акт установчої влади народу.

1.2. Зміст конституції

Обов'язкові елементи конституції. Закріплення конституцією положень функціонування держави.

1.3. Функції конституції

Основні та спеціальні функції конституції. Конституційне закріплення духовних цінностей.

1.4. Дія конституції

Дія конституції у часі, у просторі та по колу осіб. Механізм дії конституції. Порядок та способи прийняття конституції (референдум. Установчі збори). Види установчих зборів. Способи прийняття конституції парламентом.

1.5. Види конституцій

Класифікація конституцій за різними критеріями (термін дії, спосіб прийняття, порядок зміни, форма правління, державно-політичний режим, форма державного устрою).

Тема 2. Конституційно-правові норми, конституційно-правові відносини та відповідальність у конституційному праві

2.1. Поняття, особливості та види конституційно-правових норм

Конституційно-правова норма. Загальні та специфічні риси конституційно-правових норм. Різноманітні види конституційно-правових норм. Конституційно-правовий інститут. Головні та початкові конституційно-правові інститути.

2.2. Конституційно-правові відносини та їхні особливості

Роль конституційно-правових відносин в забезпеченні життєдіяльності суспільства. Риси конституційно-правових відносин. Об'єкт конституційно-правових відносин. Специфічні об'єкти конституційно-правових відносин. Суб'єкти конституційно-правових відносин. Правоздатність та дієздатність. Юридичний зміст загальних конституційно-правових відносин. Групи юридичних фактів.

2.3. Класифікація конституційно-правових відносин

Класифікація конституційно-правових відносин за різними ознаками. Конституційні стани.

2.4. Відповідальність у конституційному праві

Конституційно-правова відповідальність та її форми. Порядок дострокового припинення повноважень органів публічної влади та їхніх посадових осіб. Порядок скасування, зупинення актів органів публічної влади та їхніх посадових осіб. Накладання на них вето. Встановлення обмежень щодо реалізації окремих конституційних прав і свобод відповідними суб'єктами конституційного права. Складові підстав юридичної відповідальності. Конституційно-правові заборони.

Тема 3. Конституція

3.1. Ознаки Конституції України. Конституція та інші джерела права

Конституція України як нормативно-правовий акт найвищої юридичної сили. Ознаки Конституції України. Інші нормативно-правові акти та їх співвідношення з Конституцією.

3.2. Конституція України та її місце у системі джерел права

Джерела права та місце у них Конституції.

3.3. Порядок прийняття, зміни та скасування Конституції України

Порядок прийняття Конституції України. Порядок зміни та можливості скасування Конституції України.

Змістовий модуль 2. Належне врядування та інструменти його забезпечення

Тема 4. Передумови та інноваційні інструменти належного врядування

4.1. *Гілки державної влади: проблема взаємозв'язків, система противаг і стримувань.*

Гілки державної влади. Законодавча, судова та виконавча влада. Система противаг і стримувань гілок державної влади.

4.2. Організація вищих органів державної влади, порядок їх утворення і діяльності

Вищі органи державної влади. Порядок утворення вищих органів державної влади. Діяльність вищих органів державної влади.

4.3. *Поняття та сутність парламенту. Конституційна природа та ознаки парламенту України*

Поняття парламенту. Парламентаризм в Україні.

4.4. *Поняття виконавчої влади та її функції. Система органів виконавчої влади в Україні*

Виконавча влада. Система органів виконавчої влади в Україні.

4.5. *Порядок утворення, склад та припинення діяльності Кабінету Міністрів України. Повноваження Кабінету Міністрів України*

Порядок утворення, склад та припинення діяльності Кабінету Міністрів України. Повноваження Кабінету Міністрів України.

4.6. *Центральні та місцеві органи виконавчої влади в Україні: поняття, види, призначення*

Поняття центральних органів виконавчої влади в Україні. Види та призначення центральних органів виконавчої влади. Місцеві органи виконавчої влади.

4.7. Органи судової влади, їх система та повноваження

Система органів судової влади. Повноваження органів судової влади.

Тема 5. Належне врядування в контексті реалізації структурних реформ в Україні

5.1. *Поняття публічної служби, служби в органах місцевого самоврядування*

Поняття публічної служби, служби в органах місцевого самоврядування. Вимоги та характеристика посади публічного службовця.

5.2. Правовий статус публічного службовця та посадової особи органів місцевого самоврядування. Публічна служба

Правовий статус публічних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування: елементи та сутність їх змісту. Порядок та умови виникнення та втрати правового статусу. Посада як базова характеристика правового статусу службовця публічної служби.

5.3. Підстави виникнення та припинення службових відносин

Сутність та учасники службових відносин. Підстави виникнення та припинення службових відносин. Розвиток службових відносин. Підготовка кваліфікованих кадрів для публічної служби.

5.4. Відповідальність службовців державних органів та органів місцевого самоврядування

Види відповідальності службовців: юридична та моральна. Поняття кримінальної, адміністративної, цивільної, дисциплінарної та матеріальної відповідальності. Підстави притягнення службовців до відповідальності.

5.5. Етика поведінки службовців

Сутність моральної відповідальності публічних службовців. Етика поведінки публічних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування. Загальні Правила поведінки державних службовців.

5.6. Актуальні проблеми реформування публічної служби з огляду на міжнародний досвід та політичні реформи в Україні

Суб'єкти управління державною службою. Роль органів державної влади в управлінні державною службою. Кадрові служби органів публічної влади. Актуальні проблеми реформування публічної служби з огляду на міжнародний досвід та політичні реформи в Україні.

Тема 6. Місцеве самоврядування

6.1. Поняття місцевого самоврядування

Місцеве самоврядування як конституційно-правовий інститут: поняття, природа, сутність. Основні теорії місцевого самоврядування. Моделі місцевого самоврядування. Становлення інституту місцевого самоврядування в Україні. Європейська Хартія про місцеве самоврядування.

6.2. Система органів місцевого самоврядування в Україні

Поняття, система та основні принципи місцевого самоврядування України. Правова, організаційна, матеріальна та фінансова основи місцевого самоврядування.

6.3. Зміни в системі органів державної влади на місцевому та регіональному рівнях

Місцевий референдум. Загальні збори (сходи) громадян за місцем проживання. Органи самоорганізації населення та інші форми територіальної самоорганізації громадян. Зміни в системі органів державної влади на місцевому та регіональному рівнях.

6.4. Перерозподіл повноважень між органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади

Перерозподіл повноважень між органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади.

Перелік практичних (семінарських), а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Методи навчання та викладання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування таких способів подання (представлення) інформації студентові в ході його пізнавальної діяльності, реалізований через дії, які пов'язують викладача й студента, а саме:

Пояснювально-ілюстративний метод, або інформаційно-рецептивний.

Проблемне викладення навчального матеріалу.

Репродуктивний метод (репродукція – відтворення).

Логічні методи навчання.

Частково-пошуковий, або евристичний метод.

Аналітичний метод.

Навчальна дискусія.

Серед продуктивних методів навчання, спрямованих на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, таких як проблемні лекції (теми 1 – 6); презентації (теми 1 – 6); робота в малих групах (теми 1 – 3, 5, 6); «мозковий штурм» (теми 1 – 6); кейс-стаді (теми 4, 5); дебати (теми 3 – 6); аналіз нормативних документів (теми 1 – 6), ділові та рольові ігри (теми 4 – 6), науково-практичні конференції (тема 6), метод «open space» (теми 4, 5), модерація (теми 1 – 6), метод «комісій» (теми 4 – 6), метод сценаріїв майбутнього (теми 4, 5) тощо.

Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання з дисципліни "Конституція та врядування" здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою.

Оцінювання здійснюється за такими видами контролю:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати допуск до екзамену – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Поточний контроль включає оцінювання студентів під час:

практичних (семінарських) занять – активна робота на парі (5 балів за кожне заняття) за умови виконання студентом всіх практичних завдань згідно робочого плану (технологічної карти) з навчальної дисципліни "Конституція та врядування" та участі в обговоренні проблемних та дискусійних питань за темою практичного (семінарського) заняття. Загальна кількість балів – 20.

Формами поточного оцінювання та методами демонстрування результатів навчання студентів в рамках самостійної роботи є:

Перевірка виконаних домашніх завдань щодо використання в дослідженнях різних методів для оцінювання публічного врядування на місцевому та регіональному рівнях в контексті реалізації політики європейської інтеграції. Кожне домашнє завдання оцінюється у 5 балів за умови правильного виконання та наявності висновків. Підготовка есе – 5 балів. Кількість домашніх завдань – 2, максимальна кількість балів за усі домашні завдання становить 10.

Есе, що оцінює здатність студента обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки щодо проблем визначення впливу конституційно-правової відповідальності на створення ефективної взаємодії держави та громадянського суспільства; вміння проводити аналіз форм безпосередньої та представницької демократії за різними моделями місцевого самоврядування для визначення форм партисипативної демократії на місцевому рівні. Максимальна кількість балів – 5. Есе оцінюється після обговорення його студентами та викладачем.

Презентації та виступи на наукових заходах (5 балів за кожну презентацію), що дозволяють оцінити рівень засвоєння теоретичних основ діючого конституційного устрою держави та інструментів належного врядування в галузі публічного управління; ознайомлення з нормативно-правовими та законодавчими актами України, а також із сучасною літературою

вітчизняного і зарубіжного досвіду у сфері публічного врядування; вміння поєднувати теорію з практикою при розв'язанні практичних завдань. Кількість презентацій – 2, максимальна кількість балів за всі презентації становить 10.

Оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни "Конституція та врядування" в межах поточного контролю включає таку форму як колоквіум. Протягом семестру студенти пишуть два колоквіуми. Максимальна оцінка за кожен колоквіум – 5 балів. Максимальна кількість балів за обидва колоквіуми – 10 балів. Перший колоквіум включає теми 1 – 3, а другий колоквіум – теми 4 – 6. Структура колоквіуму: 10 тестових завдань (максимальна оцінка за кожне тестове завдання – 0,2 балів) та два ситуативних завдання.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей. Екзаменаційний білет складається з 10 закритих тестових завдань та трьох завдань: з одного стереотипного, одного діагностичного та одного евристичного, які перевіряють рівень оволодіння здобувачами освіти професійними компетентностями з аналізу правомірності публічного управління, оцінки повноважень публічної адміністрації та забезпечення законності і дисципліни в державній службі, застосування знань щодо прав та свобод громадянина та людини, дії принципів демократичного суспільства.

Стереотипне завдання розкриває рівень оволодіння здобувачами освіти професійними компетентностями зі здійснення порівняльного аналізу нормативно-правових актів України і положень законодавства ЄС та дії норм права, порядку судового захисту прав і свобод людини і громадянина, здатність визначати елементи юридичної норми, здійснення порівняльного аналізу форм державного устрою та форм державного правління.

Діагностичне завдання розкриває рівень оволодіння здобувачами освіти професійними компетентностями з аналізу переваг та недоліків форм публічного управління, аналізу практичної ситуації з обрання та усунування з посади державних службовців, визначення видів прокурорського нагляду та встановлення їх конституційності.

Евристичне завдання розкриває рівень оволодіння здобувачами освіти професійними компетентностями з проведення порівняльного аналізу повноважень державних службовців різних рівнів, аналізу запропонованих звернень громадян відповідно до порядку розгляду їх органами виконавчої влади, складання адміністративних актів та надання відповіді на акти реагування прокурора.

Для оцінки письмової екзаменаційної роботи використовуються такі критерії:

тестові завдання – 10 тестів – кожна вірна відповідь оцінюється у 2 бал; стереотипне завдання – максимальна оцінка за вирішене завдання складає 4 бали; діагностичне завдання – максимальна оцінка за вирішене завдання складає 8 балів; евристичне завдання – максимальна оцінка за вирішення якого складає 8 балів. Підсумкова оцінка за екзаменаційну роботу складається з суми балів за вирішення всіх завдань.

Тестові завдання та стереотипне завдання оцінюють базові компетентності, якими повинні оволоділи здобувачі. Максимальні бали за виконані завдання можуть бути отримані при глибокому засвоєнні програмного матеріалу, засвоєнні рекомендованої літератури; чіткому володінню понятійним апаратом, методами використання базових інструментів публічного врядування і вмінні використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язанні ситуацій. Відповідь на стереотипне питання має бути вірною та повною, оформлення відповіді – акуратним, логічним і послідовним. Евристичне та діагностичне завдання виконані як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом, висновки до завдань аргументовані та обґрунтовані, викладені у логічній послідовності на дуже високому рівні і на їх основі запропоновані рекомендації і заходи.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної "Відомості обліку успішності".

Здобувача освіти слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімумально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімумально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Змістовий модуль 1. Основи конституційного устрою держави				
Тема 1. Поняття, зміст та функції конституції	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Поняття та функції конституції. 2. Зміст конституції. 3. Функції конституції. 4. Дія конституції. Види конституції	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання «Аналіз конституцій європейських країн»	Виконання завдань	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; засвоєння базових категорій та характеристик конституційного устрою; закріплення знань щодо ознак, дії, способів прийняття та затвердження конституції; аналіз видів конституцій	Перевірка домашнього завдання	
Тема 2. Конституційно-правові норми, конституційно-правові відносини та відповідальність у конституційном	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Поняття, особливості та види конституційно-правових норм. 2. Конституційно-правові відносини та їхні особливості. 3. Класифікація конституційно-правових відносин. 4. Відповідальність у конституційному праві	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання: «Аналіз закріплення прав і свобод людини та забезпечення їх реалізації в Конституції України»	Презентація роботи в малих групах	5
<i>Самостійна робота</i>				

у праві	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка домашнього завдання	Перевірка домашнього завдання	5
Тема 3. Конституція	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Ознаки Конституції України. Конституція та інші джерела права. 2. Конституція України та її зміст у системі джерел права. 3. Порядок прийняття, зміни та скасування Конституції України	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання: «Аналіз дотримання правових норм закріплених в Конституції України». Колоквіум за змістовим модулем 1	Колоквіум	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Перевірка домашніх завдань	5
Змістовий модуль 2. Належне врядування та інструменти його забезпечення				
Тема 4. Передумови та інноваційні інструменти належного врядування	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Гілки державної влади: проблеми взаємозв'язків, система противаг і стримування. 2. Організація вищих органів державної влади, порядок їх утворення і діяльності. 3. Поняття та сутність парламенту. Конституційна природа та ознаки парламенту України. 4. Поняття виконавчої влади та її функції. Система органів виконавчої влади в Україні. 5. Порядок утворення, склад та припинення діяльності Кабінету Міністрів України. Повноваження Кабінету Міністрів України. 6. Центральні та місцеві органи виконавчої влади в Україні: поняття, види, призначення. 7. Органи судової влади, їх система та повноваження	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Кейс «Ідентифікація інституційного конфлікту у системі органів публічної влади». Ділова гра «Аналіз загроз у політичній сфері України»	Виконання завдань	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; Підготовка есе за заданою тематикою	Перевірка есе	5

<i>Аудиторна робота</i>					
Тема 5. Належн е врядува ння в контек сті реалізац ії структу рних реформ в Україні	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Поняття публічної служби, служби в органах місцевого самоврядування. 2. Правовий статус публічного службовця та посадової особи органів місцевого самоврядування. Публічна служба. 3. Підстави виникнення та припинення службових відносин. 4. Відповідальність службовців державних органів та органів місцевого самоврядування. 5. Етика поведінки службовців. 6. Актуальні проблеми реформування публічної служби з огляду на міжнародний досвід та політичні реформи в Україні	Робота на лекції		
	Практичне заняття	Практичне завдання «Аналіз правового статусу публічного службовця» Практичне завдання «Оцінка правильності документального оформлення управлінських рішень публічного службовця» Кейс «Оцінка рівня державної стабільності на основі індексу фракційності політичних партій»	Виконання завдань Презентація роботи в малих групах.	5 5	
	Практичне заняття	Домашнє завдання «Оцінка рівня державної стабільності на основі індексу фракційності політичних партій» Підготовка есе «Оцінка якісних складових політико-адміністративної еліти в контексті дієвої партнерської взаємодії у протидії та подоланні корупції»	Перевірка домашнього завдання. Перевірка есе	5 5	
	<i>Самостійна робота</i>				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою;			
Тема 6.	<i>Аудиторна робота</i>				

Місцеве самоврядування	Лекція	Лекція за питаннями: 1. Поняття місцевого самоврядування. 2. Система органів місцевого самоврядування в Україні. 3. Зміни в системі органів державної влади на місцевому та регіональному рівнях. 4. Перерозподіл повноважень між органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне завдання «Аналіз повноважень місцевої влади» Колоквіум за змістовим модулем 2	Колоквіум	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою;		
Екзамен				40

Рекомендована література

Основна

1. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування : навч. посіб. / Ю. Є. Вороніна. – Мелітополь : ТОВ "Колор Принт", 2020. – 204 с.
2. Основи публічного адміністрування : навч. посіб. / [Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін.]; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. – Харків: Право, 2021. – 238 с.
3. Особливості публічного управління та адміністрування : навч. посіб. / В. Д. Бакуленко, І. С. Бондар, В. В. Шпачук. – Київ: Ліра-К, 2020. – 256 с.
4. Право в публічному управлінні : навч. посіб. / В. В. Баштанник, А. М. Новак, Ф. В. Рагімов – Київ: ВД «Гельветика», 2020. – 408 с.

Додаткова

5. Долженков О. О., Гжибовська Т. С. Методичні рекомендації проведення практичних занять, організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Нормативно-правові засади публічної служби» : метод. реком. – Одеса : Університет Ушинського, 2021. – 40 с.
6. Ключові виклики для розвитку громадянського суспільства, 2020. Стан розвитку громадянського суспільства в Україні у 2020 році : матеріали щоріч. доп. / [Корнієвський О., Сидоренко Д., Пеліванова Н. та ін.]; за заг. ред. Ю. Тищенко, Ю. Каплан. – Київ : НІСД, 2021. – 116 с.
7. Козуліна С. О. Право в публічному управлінні : навч. посіб. / С. О. Козуліна, Ю. О. Ровинський, К. І. Ровинська. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2019. – 174 с.
8. Кужель Р. Моніторинг висвітлення виборів у ЗМІ. Практичний посібник для громадських організацій / Р. Кужель. – Київ, 2020. – 75 с. www.coe.int/en/web/electoral-assistance/overview
9. Методичні вказівки щодо викладання дисципліни «Організаційно-правові засади публічного управління» для слухачів заочної форми навчання за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». – Київ : ДСУ з НС, Інститут ДУ та НДЦЗ, 2021. – 27 с.

10. Посібник для керівників державної служби / [Ю. Лихач, М. Канавець, Р. Попов та ін.; за заг. Ред. Н. Аллюшиної]. – Київ : ТОВ «ВІСТКА», 2020. – 422 с.
11. Публічне управління. Багаторівневе врядування [Електронний ресурс] : метод. Вказівки та реком. до вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 28 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 281 «Публічне управління та адміністрування» / уклад. Л. Л. Приходченко. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2019. – 82 с.
12. Публічне управління та адміністрування : вступ до спеціальності : навч. посіб. / О. О. Долженков. – Одеса : Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2019. – 190 с.
13. Публічне управління та адміністрування у забезпеченні регіонального розвитку населення [Електронний ресурс] : монографія / Н. Л. Гавкалова, Л. Й. Аведян, Т. А. Власенко [та ін.] ; за заг. ред. Н.Л. Гавкалової. – Електрон. текстові дан. (5,79 МБ). – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 375 с.
14. Публічне управління та адміністрування : теоретичні та практичні аспекти : навч. посіб. / С. В. Панченко, О. Г. Дейнека, О. В. Дикань та ін. – Харків : УкрДУЗТ, 2019. – 380 с.
15. Теорія права і держави. Підручник / О. Ф. Скакун. – Київ : Вид-во Алерта, 2021. – 528 с.
16. Філіпчук В. Підходи до оцінки й аналізу політичних ризиків / В. Філіпчук, І. Петренко, Г. Постригаль // Грані. 2021, Том 24. № 4, С. 38 – 47.
17. Gordiienko L. Conceptual Provisions Of Management Of Transformational Projects / L. Gordiienko, M. Gruzd, V. Sobolev // Public Policy and Administration. –Vilnius : Mykolas Romeris University, 2019, Vol. 18, No 2, P. 327–345.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

18. ЛігаБізнесІнформ. – Режим доступу : <http://www.liga.net>
19. Нормативні акти України. – Режим доступу : <http://www.nau.kiev.ua>
20. Офіційний портал Децентралізація. – Режим доступу : <http://decentralization.gov.ua>
21. Сервер Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://portal.rada.gov.ua>
22. Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021 - 2026 роки : Указ Президента України №487/2021 від 27 вересня 2021 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.rada.gov.ua>
23. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Курс "Конституція та врядування". [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/22080/>